

Nu

Vi ställer om till ett
klimatneutralt Sundsvall.

Miljöpartiet de gröna är en del av en global grön rörelse som strävar efter en värld där alla kan leva ett gott liv utan att försämra förutsättningarna för kommande generationer.

Detta är Miljöpartiet de gröna i Sundsvalls handlingsprogram som beskriver hur vi vill att Sundsvalls kommun ska utvecklas. Grunderna i den gröna ideologin och den rikstäckande och globala politiken finns att läsa om på: mp.se/om/partiprogram.

Framtidsvision 2019-2022

Miljöpartiet de gröna är en del av en global grön rörelse som strävar efter en värld där alla kan leva ett gott liv utan att försämra förutsättningarna för kommande generationer.

Vi vill föra en politik där vi lever inom naturens ramar, med insikt om vårt djupa beroende av varandra. Vi vill vara en röst för dem som inte kan göra sina röster hörda.

Denna gränslösa solidaritet kan uttryckas trefaldigt:

- Solidaritet med djur, natur och det ekologiska systemet
- Solidaritet med kommande generationer
- Solidaritet med världens alla människor

En grön samhällsanalys bygger på en helhetssyn – allt hänger ihop och är beroende av varandra.

Vi vill bryta ner alla diskriminerande och ohållbara maktstrukturer i samhället. Vi är ett feministiskt parti som arbetar målmedvetet för allas lika rätt och möjligheter att delta fullt ut i samhällsbygget.

Varje människa har rätt att vara och växa till den individ som hen vill vara. Vi är övertygade om att olikheter berikar och att mångfald, jämlikhet och jämställdhet är grunder för ett rättvist samhälle. Tillsammans kan vi skapa framtidstro och livskvalitet.

Förändringar kräver engagemang men hela ansvaret kan inte ligga på enskilda individer. Samhället är något människor skapar tillsammans. Politiken är nyckeln till förändring och måste visa vägen till ett hållbart samhälle.

Vi tror på mångfald, och det är en av den gröna rörelsens styrkor. Det finns många sätt att vara grön på. Vi förenas av den gemensamma uppgiften att forma vårt samhälle för en ny tid. Vi välkomnar alla som vill vara med i detta arbete.

En klimatneutral kommun

Förändrat klimat innebär ökad sårbarhet och påfrestning för samhälle och natur både lokalt och i vår omvärld. Här i Sundsvall kan vi befara ökad temperatur med 3-6 grader över året, samt varmare vintrar de närmaste 100 åren (källa: SMHI).

Nederbörden kan öka med 20-30%, intensiva skyfall blir vanligare, men snö mer ovanligt. Sveriges utsläpp av växthusgaser måste därför minska kraftigt. Att följa FN:s klimatöverenskommelse är ett minimikrav.

Miljöpartiet har som enda parti den politiska beslutsamhet som krävs för att genomföra en grön omställning av hela samhället.

För att minska vårt ekologiska avtryck och även säkerställa framtida mattillgång behöver vi minska animaliekonsumtion till förmån för vegetariskt, samt handla mer lokalproducerat. Växtmiljöer med ett viktigt ekologiskt värde och hotade arter ska skyddas.

Läckage av näringsämnen, spridning av miljögifter och mikroplaster måste minska och återanvändning samt återvinning måste öka för att förebygga framtida miljöproblem.

Genom att använda energin i Sundsvall klokare och utveckla den fossilfria tekniken skapar vi ett långsiktigt hållbart samhälle, med starkt internationell konkurrenskraft.

Sol, vind och energieffektivt Sundsvall. Miljöpartiet vill:

- Att kommunen satsar stort på sol, vind och annan förnybar energi för egen förbrukning och uppmuntrar användning av sådan energi även bland privatpersoner och fastighetsägare.
- Öka energieffektiviseringen i byggnader och verksamheter i Sundsvalls kommun.
- Verka för att det byggs klimatsmarta lågenergihus med trästommar och giftfria material.
- Att byggherredialoger genomförs vid exploatering för att nå samsyn kring kommunens energimål.
- Stadsplanera för minimerad energianvändning genom en förtätning av bostäder, arbetsplatser och service.
- Öka kunskapen om energibesparing genom att stärka energirådgivningens roll.
- Att fler vindkraftverk byggs inom de utpekade vindkraftsområdena i kommunen.
- Att Sundsvall Energi ska erbjuda andelsäggande i sol- och vind.
- Behålla Sundsvalls Energi AB i kommunal ägo för att säkerställa en hållbar energiomställning.
- Uppmuntra Mittuniversitetet och företag att samarbeta med kommunen för att utveckla effektiv energiteknik.

Ett fossilfritt Sundsvall. Miljöpartiet vill:

- Att en kommunal klimatplan görs för att möta Sveriges åtaganden i Parisavtalet om minskade utsläpp av växthusgaser.
- Successivt avveckla kommunens användning av fossila bränslen.
- Bygga ut fjärrvärmen och att mer spillvärme från industrin tas tillvara.
- Att all el som konsumeras av Sundsvalls kommun ska vara "Bra miljöval".
- Att vid upphandling ska kravet vara att fordon drivs med förnybara bränslen.
- Vidareutveckla Green Highway med fler laddstationer för elbilar och tankstationer för fossilfria bränslen i Sundsvall.
- Att Sundsvalls kommun aktivt deltar i utvecklingen av bränslen med icke-fossilt ursprung.
- Verka för att mer godstransporter ska ske med järnväg och via sjötransporter.
- Att kommunen av princip ska ställa sig kritisk till nybyggen av kärnkraft.

Ett ekologiskt Sundsvall. Miljöpartiet vill:

- Öka andelen ekologiska, rättvisemärkta och närproducerade matvaror i kommunens verksamheter.
- Öka andelen vegetariska matvaror i måltider i alla kommunens verksamheter.
- Uppmuntra till odling i tätorter.
- Att en plan tas fram för att fasa ut farliga kemikalier i kommunal verksamhet och anläggningar.
- Att alla kommunens verksamheter ska införa miljöledningssystem.

Naturvärden och biologisk mångfald. Miljöpartiet vill:

- Att skyddsvärd natur eller god jordbruksmark endast i undantagsfall exploateras och i så fall ska kompensationsåtgärder göras.
- Värna sociala värden i kommunens bostadsnära skogar med hållbara hyggesfria skötselmetoder.
- Att skötsel av kommunens parker och ängsområden ska gynna insekter och biologisk mångfald.
- Värna levande sjöar och vattendrag genom att vandringshinder för fisk tas bort och lekbottnar återställs.
- Uppmuntra forskning för att utveckla nya metoder för att rena och återställa förorenade områden inom kommunen.
- Att natur och friluftshänsyn ska väga tungt vid etablering av bergtäkter.
- Hindra prospektering och gruvbrytning inom Sundsvalls kommun.
- Värna de stora rovdjuren björn, järv, lo och varg i våra skogar.

Ett samhälle för alla människor

Miljöpartiet arbetar för en tolerant kommun där alla har en plats i samhället. Alla ska känna sig trygga med att kunna vara sig själva utan att riskera hot, trakasserier eller diskriminering. Att alla människor är lika mycket värda ska vara en självklarhet.

För att alla ska få en god livskvalitet krävs ett fritt samhälle med gemensamma demokratiska grundvärderingar där alla har en okränkbar rätt att forma sitt liv oavsett bakgrund och förutsättningar.

Vi vill att människor ska vara aktiva och engagerade, ha inflytande och vilja ta ansvar. Detta är en grund för tillhörighet och gemenskap.

Öppenhet och respekt. Miljöpartiet vill:

- Att ett mångfalds- och jämställdhetsperspektiv ska präglade hela kommunens verksamhet.
- Att all verksamhet i kommunen ska genomsyras av ett normkritiskt perspektiv och ha HBTQ-kompetens.
- Stötta föreningar som skapar bryggor mellan olika samhällsgrupper.
- Att sociala föreningar får ett förstärkt stöd, t.ex. RSMH, Sundsvalls kvinno- och mansjourer

Barn och ungdom. Miljöpartiet vill:

- Att ungdomar som uppvisar tecken på att må psykiskt dåligt eller riskerar att falla in i missbruk eller i kriminalitet snabbt ska ges stöd genom samverkan mellan skola, socialtjänst, landsting och familj.
- Att kommunen som arbetsgivare uppmuntrar att båda föräldrarna tar ut föräldraledighet.
- Att barn till föräldralediga och arbetssökande får ökad möjlighet att följa undervisningen i förskolan.
- Att det ska finnas fler mötesplatser i hela Sundsvall för ungdomar.
- Hålla fritidsgårdarna öppna längre tid under hela året och öka personaltätheten.

Äldre. Miljöpartiet vill:

- Ta fram en långsiktigt plan för byggnationer av boenden för äldre.
- Att specialiserade boenden med exempelvis husdjur eller med inriktning på kultur och språk ska utvecklas vidare.
- Att regelbunden vistelse utomhus och i naturmiljö, ska vara självklara inslag i äldreomsorgen.
- Främja de anhörigas delaktighet.
- Skapa en sammanhållen vårdkedja för individen genom förbättrad samverkan mellan kommun och landsting.
- Förebygga övermedicinering och olyckor samt säkerställa god vårdhygien.
- Motverka undernäring. Alla äldre ska få god och näringsriktig mat.

Omsorg. Miljöpartiet vill:

- Värna allas lika rätt till omsorg.
- Att all behandling ska vara individanpassad.
- Att det ska finnas många olika aktörer som bedriver verksamhet av hög kvalitet.
- Att insynen i all offentlig finansierad verksamhet ska vara hög.
- Kommunen ska samverka med och stödja frivilligorganisationer som verkar förebyggande och rehabiliterande.
- Att barnfamiljer inte får vräkas till hemlöshet.

Delaktighet i samhället. Miljöpartiet vill:

- Information och kommunikation från kommunen ska vara lättillgänglig och förståelig. Kommunens diarium och bokföring görs tillgänglig på nätet.
- Värna yttrandefriheten för kommunanställda.
- Förebygga korruption inom kommunen.
- Tillåta så kallade medborgarförslag till kommunfullmäktige.
- Att alla partier i kommunfullmäktige ska vara representerade med varsin plats i kommunrevisionen och ha rätt till insynsplatser i kommunstyrelsen och dess utskott.

Ett växande och kreativt samhälle

Sundsvall ska vara en attraktiv kommun att växa och utvecklas i, ett samhälle där varje individs fulla potential tas tillvara.

Vi vill ha en skola med eleven i fokus där nyfikenhet och kreativitet uppmuntras och där barn och ungas självkänsla stärks. Varje elev har rätt att vara sig själv, utvecklas och lyckas i skolan.

Kommunen ska främja näringslivsklimatet genom goda förutsättningar för entreprenörskap. Sundsvall ska vara initiativtagare till regionalt samarbete för hållbar tillväxt.

Eleven i centrum. Miljöpartiet vill:

- Minska storleken på barngrupper och klasser inom skolan.
- Att alla vuxna i skolan aktivt arbetar för nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling.
- Att alla elever ska ha tillgång till specialpedagoger/speciallärare, kuratorer, skolpsykologer, skolsköterska samt studie- och yrkesvägledare.
- Verka för fritt skolval i kommunen, som ett led i att bryta skolsegregationen.
- Uppmuntra olika pedagogiska idéer inom skolan.
- Skolan ska samverka över de traditionella gränserna, från förskola till KOMVUX samt med samhället i stort.

- Öka stödet till elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.
- Att jämställdhet, jämlikhet och hållbarhetsfrågor ingår i lärarnas kompetensutveckling.
- Ha mer fysisk aktivitet i skolan för bättre hälsa och inlärning.
- Erbjud frukost i grundskolan samt frukt under dagen.
- Utöka sommarskolan med varvade studier och rörelseaktiviteter.
- Kulturskolan ska fortsätta vara kostnadsfri.
- Uppmuntra flera förskolor att bli Grönflaggcertifierade.
- Minska risken för att barn utsätts för skadliga kemiska ämnen genom att fasa ut plast från mathantering i förskola och skola.

Uppmuntra entreprenörskap. Miljöpartiet vill:

- Att kommunens Näringslivsbolag ska uppmuntra etablering av nya lokala företag genom att erbjuda nätverkande, utbildning, rådgivning samt satsning på miljöcoachning.
- Att kommunen använder IOP (idéburet offentligt partnerskap) mer, där föreningar och kooperativ får ta ansvar för vissa verksamheter, exempelvis viss omsorg, fritidsverksamhet och skötsel av mindre anläggningar.
- Att kommunen uppmuntrar socialt företagande och kooperativ.
- Att miljöteknikföretag (Clean Tech) uppmärksammas och stöds i kommunen.

Fler i arbete. Miljöpartiet vill:

- Stötta ungdomar som saknar gymnasieexamen genom att kommunen ska samverka med Arbetsförmedlingen om lärlings- och praktikplatser.
- Förstärka vuxenutbildningens roll och matcha kursutbudet mot behoven på arbetsmarknaden.
- Att SFI ska vara ett viktigt verktyg för att korta tiden till jobb. Individuella studieplaner ska tas fram.
- Satsa på sommarjobb för ungdomar.

Ett hållbart arbetsliv. Miljöpartiet vill:

- Fortsätta arbeta för ökad livskvalitet och fler jobb genom arbetstidsförkortning.
- Förbättra arbetsmiljön inom såväl kvinno- som mansdominerad verksamhet.
- Minska antalet timvikarier i kommunens organisation och ge dem rimliga villkor.
- Arbeta för att kommunens ordinarie verksamheter ej blir beroende av hyrpersonal.
- Underlätta rekryteringen inom kommunens bristyrken genom att öka antalet praktikplatser i kommunen samt informera i skolorna om dessa yrken.

En levande landsbygd och stad

Miljöpartiet vill skapa en levande, grön och upplevelserik kommun med närhet till friluftsliv och rekreation. Vi behöver en bra och fungerande infrastruktur där det är enkelt att gå, cykla och åka kollektivt.

Vi vill att Sundsvall ska ha ett myllrande stadsliv genom att planera staden så att den bidrar till spontanitet och liv. Sundsvall ska erbjuda attraktiva, klimatneutrala och goda bostäder för alla. De ska ligga nära service, arbetsplatser och grönområden.

Att människor vill flytta till och kan bo på landsbygden är viktigt för att vitalisera den. I framtiden måste också den lokala landsbygden än mer försörja hela kommunen med livsmedel för minska transporterna.

En levande landsbygd. Miljöpartiet vill:

- Att kommunen i samarbete med lokala initiativ arbetar för en levande landsbygd.
- Öka graden av självförsörjning i kommunen t.ex. genom att stötta lokala lantbrukare att producera mer ekologisk mat som kommunen kan upphandla.
- Utveckla en mer flexibel kollektivtrafik på landsbygden.
- Förbättra landsbygdsvägarnas standard och tillhandahålla vägbelysning där det är motiverat.
- Utveckla besöksnäringen med inriktning ekoturism.

En levande stad. Miljöpartiet vill:

- Att kommun, handel och fastighetsägare samarbetar både för att värna handeln i Stenstan och även för att erbjuda ett centrum präglat av nöje, upplevelser och kultur.
- Att stadens gaturum görs tillgängliga för människor genom att minska biltrafiken och antalet gatuparkeringar i centrum.
- Omvandla fler gator till gånggator, bredda trottoarer och bygga fler trygga och säkra gångvägar.
- Värna Sundsvalls kulturhistoriska värden.
- Bygga fler lekplatser.
- Planera in mer grönska i staden och att nybyggnation inte sker på parkmark.
- Skapa sammanhängande gröna stråk i stadsmiljön.
- Att Selångersåns stränder ska fredas som gröna stråk.
- Skapa ett sammanhållet cykelvägnät med separerade gång- och cykelvägar som binder samman omkringliggande stadsdelar med centrum.
- Att Sundsvall ska ha ett uthyrningssystem för korttidshyra av cykel.
- Förbättra trafikmiljön runt kommunens skolor och förskolor.
- Bygga fler parkeringar vid stadskärnans utkanter i anslutning till kollektivtrafik.
- Förbättra reningen av dagvatten.

Fler bostäder. Miljöpartiet vill:

- Fortsätta satsa på förtätning och blandat boende. Detta ger möjlighet till social trygghet, kollektivtrafik och minskat transportberoende.
- Att jobb, service och rekreation ska finnas nära bostäderna.
- Behålla Mitthem i kommunal ägo.
- Att kommunen ska bygga fler hyresrätter.
- Främja ett mer socialt hållbart samhälle där människor från olika samhällsgrupper, olika generationer och bakgrund, får möjlighet att mötas och bo nära varandra.
- Att nya bostadsområden byggs i de stråk där busslinjer redan finns eller där nya kan anläggas.
- Fortsätta upprusta kommunfelscentra.
- Att Socialnämnden ska vara remissinstans för kommunens översikts- och detaljplaner.

Kollektivtrafik. Miljöpartiet vill:

- Prioritera gång, cykel och kollektivtrafik före bil.
- Kraftigt öka det kollektiva resandet i Sundsvall.
- Säkerställa att bussarna avgår och kommer fram i tid.
- Sänka priset på månadskort.
- Anlägga fler pendlarparkeringar för cyklar och bilar i anslutning till kollektivtrafik.
- Driva på för att bygga fler pendeltågsstationer.
- Driva på för att Trafikverket ska bygga dubbelspår på Ostkustbanan Härnösand-Sundsvall-Gävle och gräva ner spåren genom Sundsvall centrum.

För välbefinnande och ett aktivt liv

Kultur spelar en viktig roll i ett långsiktigt socialt hållbart samhälle. Vi vill uppmuntra ett flödande kulturliv på jämlika villkor och med många aktörer.

Möjligheter till meningsfull fritid, med kultur, idrott och friluftsliv bidrar till att människor får god hälsa och mår bra. Det är viktigt att det finns goda förutsättningar för såväl etablerade idrotter med många utövare som för idrotter med färre utövare, spontanidrott, motion och lek.

Sundsvalls tätortsnära naturmiljöer ska värnas, då de har stor betydelse för friluftslivet.

Kultur och idrott. Miljöpartiet vill:

- Prioritera renovering av nuvarande sport-, musik- och kulturanläggningar framför kostsam nybyggnation.
- Värna kulturevenemang i kommunens ytterområden.

- Öka bibliotekens resurser till bland annat bokinköp och distribution av e-böcker samt behålla filialbibliotek och bokbussen.
- Stödja och uppmuntra föreningars jämställdhets-, integrations- antidrog- och demokratiaktiviteter.
- Skapa bättre förutsättningar för amatörkultur.
- Samarbeta med hembygdsföreningar för att värna vårt kulturarv.
- Ta tillvara Sundsvalls industrihistoria.
- Behålla museets utställningar avgiftsfria.

Rikare friluftsliv och turism. Miljöpartiet vill:

- Underhålla och tillgängliggöra rekreationsområden med bland annat cykelvägar, vandringsleder, skidspår, vindskydd och utebad.
- Underlätta för bostadsnära friluftsaktiviteter och naturkontakt året runt.
- Utveckla Norra Stadsbergets möjligheter som turistattraktion och som friluftsområde.
- Kartlägga de tillgångar kommunen har när det gäller opåverkade och tysta områden.
- Utveckla och marknadsföra natur- och kulturturismen, våra havs- och insjöbad samt campingturismen.
- Stödja utvecklingen av projekt likt Kustvägen i Njurunda, där havsnära miljöer görs tillgängliga på naturens villkor samtidigt som lokalt näringsliv gynnas.

Ekonomi och konsumtion

Ett grönt och rättvist samhälle kräver en hållbar kommunal ekonomi, där man investerar långsiktigt och etiskt. Att göra klimatsmarta val ska vara både enkelt och ekonomiskt fördelaktigt.

Att ta vara på det man har, ska inte vara dyrare än att slänga och köpa nytt. Investeringar som görs med kommunens skattemedel, ska vara socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbara.

Kommunen ska uppmuntra delningsekonomi och företag som främjar en hållbar konsumtion ska lyftas fram.

Kommunens ekonomi, Miljöpartiet vill:

- Prioritera investeringar i skollokaler och äldreboenden före arenor.
- Sänka sjukfrånvaron med bra personalpolitik och försök med arbetstidsförkortning.
- Skapa effektivare verksamheter med användande av ny teknik (t.ex. digitalisering).
- Att vinster i välfärden ska stanna i välfärden.
- Att miljökrav och sociala krav alltid beaktas vid kommunens inköp och upphandlingar.

- Att kontroll ska göras under avtalsperioden av företagens efterlevnad av miljökrav och de sociala krav som ställdes vid upphandlingen.
- Att kommunens finanspolicy ska innehålla regler om etisk och miljömässigt hållbar placering.
- Öka återanvändning och återvinning i kommunens verksamheter t.ex. med ett intern "köp och säljsida" för de kommunala verksamheterna.
- Att kommunen undviker engångsartiklar för att spara pengar, miljö och för att minska avfallsmängderna.
- Att budgetansvaret för det kommunala försörjningsstödet ska ligga på kommunstyrelsen.

Hållbar konsumtion, Miljöpartiet vill:

- Att kommunens konsumentrådgivning arbetar med hållbar konsumtion och delningsekonomi.
- Stimulera delningsekonomi, till exempel bilpooler.
- Att kommunen samarbetar med näringslivet för att öka fokus på hållbar konsumtion.

Miljöpartiets politik vilar på solidaritet med djur, natur och det ekologiska systemet, kommande generationer och världens alla människor. NU vill vi bygga ett bättre samhälle där rikedom inte mäts i konsumtion, ett samhälle av solidaritet där vi står upp för jämställdhet, rättvisa och demokrati.

Läs gärna mer om oss, vår politik och våra aktiviteter på:

Webb: www.mp.se/sundsvall

Facebook: www.facebook.com/mpsundsvall

Twitter: [@MP_Sundsvall](https://twitter.com/MP_Sundsvall)